

Naturvernforbundet

Lillestrøm

Lillestrøm 24.04.2024

Til
Lillestrøm kommune
postmottak@lillestrom.kommune.no
Saksnummer: PLAN-20/00642

Høringsuttalelse fra Naturvernforbundet i Lillestrøm. Plan for etablering av skytebane på Lahaug. Saksnummer PLAN-20/00642.

Lillestrøm er landets 9. største kommune. Antall innbyggere i 2020 var 85757, og hadde økt til 94201 i 2024. Et stort og økende antall innbyggere betyr også et stort og økende press på naturen. Temaplan for naturmangfold for Lillestrøm kommune ble vedtatt 3. april 2024. <https://www.lillestrom.kommune.no/contentassets/31419444ebb544c6a7925d40bd74b65f/temaplan-for-naturmangfold.pdf>

Del 1 av temaplanen har en planperiode på 12 år og de to første punktene som skal være oppnådd i planperioden er:

1. Tapet av arter og naturtyper er stanset.
2. Økosystemene har bedre økologisk tilstand og evne til å levere økosystemtjenester.

Dette er høye mål å strebe etter, men det er viktig at vi alle gjør det vi kan for å bidra til at vi kan komme så nær måloppnåelse som mulig i den kommende tiårsperioden.

De fremlagte planene for skytebane på Lahaug bidrar derimot vesentlig i feil retning. Viktige arter og naturtyper kan skades og gå tapt som følge av ødeleggelsene og masseforflytningene som planlegges for å etablere en støyvoll. Det er i tillegg fare for å bringe inn fremmede arter når masser skal fraktes fra ett sted til et annet.

Støyvollene skulle etableres med bruk av kun rene, naturlige masser. Dette har man gått bort i fra. I stedet vil man ta imot inerte, eller lett forurensede masser (byggeavfall), fordi dette alternativet samtidig vil gi inntekter. De tilkjørte massene fra byggeavfall kan inneholde forurensinger, bl.a. PAH, PCB og enkelte metaller. Det er leverandør av massene som er ansvarlig for at farlig forurensning og uønskede plantearter ikke følger med masseleveransen. Det er også fare for forurensning av overflatevann/ sigevann. Pågående

klimaendringer kan forsterke faren for erosjon og avrenning ved overbelastning av sigevannskummer, fordrøyningsmagasiner, sedimentmagasiner og andre avrenningssystemer.

Et fjellområde (kolle) skal sprenges bort, noe som også vil gi inntekter og mulighet for salg av lokal sprengstein.

Deponering av masser vil også gi betydelig økt trafikk med tunge lastebiler gjennom boligområdene. Trafikken vil påføre beboerne mer støy, støv og luftforurensning. Det samme gjelder sprengstein skal selges og fraktes bort.

I løpet av året vil regjeringen legge fram en stortingsmelding med en ny nasjonal handlingsplan for natur, basert på våre forpliktelser i den globale naturavtalen som ble inngått i Montreal i 2022. Planområdet for skytebanen har blitt grundig kartlagt, og har vist seg å være et område med mange viktige og rødlistede arter og et stort naturmangfold.

Vi lever i en tid der støy er allestedsnærværende til alle årstider, det være seg støy fra biltrafikk, helikoptre, fly, motorsag, gressklippere, snøfresere, snøscootere, motorkross og hobbyflyvning m.m. og skytebaner av ulik art. Derfor er det viktig at skog- og friluftsområdene i Gjelleråsmarka i størst mulig grad får være et fristed for støy. Det bør være mulig å gå på tur i skogen og oppleve stillhet. En tur i skogen bør få være et fristed der fuglesangen får dominere. Dette er ikke bare et spørsmål om antall desibel. All hørbar lyd som ikke hører hjemme i skogen er uønsket!

Vi mener at de foreliggende planene for skytebane på Lahaug kan få en svært negativ innvirkning på Lillestrøms innbyggere, og at dette også kan påvirke folkehelse - både fysisk og psykisk. I stedet for skog vil man i lang tid framover møte svære byggeplasser og jordvoller, grave- og knusemaskiner og støy fra steinknusing, og etter hvert skytestøy som vil høres over lange avstander. Dette er marka, og området bør få ligge i ro, med de naturkvalitetene som finnes der i dag.

Støyforurensning fra skytebanen kan også påvirke områdets fauna negativt og påvirke dyrenes atferd. På et fagseminar med NIBIO og Statens vegvesen høsten 2023 om støy og dyreliv og økologiske effekter av støy ble det diskutert hvorfor og hvordan dyr reagerer på støy gjennom fire hovedmekanismer. Seminaret omhandlet i hovedsak trafikkstøy. (Skytebanestøy vil muligens oppleves som mer forstyrrende enn trafikkstøy av både mennesker og dyr):

- Støy kan oppfattes som en direkte trussel og gir en frykt- eller fluktreaksjon
- Støy kan maskere (overdøve) viktige signaler som kommunikasjon med andre individer innen og på tvers av arter, og relevante signaler fra predatorer og byttedyr
- Støy kan distrahere dyrene fra viktige signaler i miljøet
- Støy kan gi kronisk stress som på sikt gir fysiologiske og/eller atferdsendringer

<https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/fokusomrader/miljo-og-omgivelser/vegtrafikkstoy/hanslin-stoy-og-dyreliv-241223.pdf>

Raviner er en egen, rødlistet naturtype, og alle raviner ble vernet i tidligere Skedsmo kommune. Da Fet, Sørums og Skedsmo ble til Lillestrøm kommune, ble dette vernet gjeldende for alle raviner i den nye kommunen. Raviner er rike på arter, ikke minst fugler, og er et fint sted for fugleobservasjoner og ekskursjoner. To raviner i planområdet for utbygging er berørt og kan bli svært forringet gjennom utbyggingen på Lahaug. Videre står to dammer med rødlistede arter i fare for å ødelegges.

I Lillestrøm kommunes ferske Temaplan Naturmangfold beskrives kommunens rolle slik:

«Arealendringer er fortsatt den største negative påvirkningen på natur i Norge og globalt. Det er derfor viktig at naturhensyn blir vektlagt når kommunen utøver sitt arealforvalteransvar etter plan- og bygningsloven, på alle plannivå. Den nasjonale politikken på området er at det så langt som mulig, og sett i lys av andre samfunnsformål, skal tas vare på den mest verdifulle naturen i arealbeslutninger som berører naturmangfold (Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold). Dette krever god planlegging basert på et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag. **Hvis viktige naturverdier står i fare for å bli forringet eller ødelagt, er det i utgangspunktet best å velge en annen lokalisering for tiltaket (vår utheving).** I tilfeller der andre viktige samfunnshensyn vektlegges tyngre enn naturmangfold, kan kommunen fastsette avbøtende tiltak for å redusere og begrense den negative konsekvensen på naturmangfold.»

Vi minner også om formuleringene i kommuneplanens arealplan, som nylig ble vedtatt, f.eks. "§ 1-15.1 Landskapskvaliteter: Tiltak skal ikke føre til skade for viktige kvaliteter ved karakteristiske landskapselementer, som eksempelvis raviner» og under § 1-14.6.3: «Utfylling og inngrep i innsjøer, tjern, elver, bekker og raviner er ikke tillatt».

I denne aktuelle saken mener vi at det ville være klokt å velge en annen lokalisering for tiltaket. Vi kan ikke se at den planlagte skytebanens beliggenhet i Gjelleråsmarka er et så viktig samfunnshensyn at dette bør vektlegges tyngre enn naturmangfold.

Naturvernforbundet i Lillestrøm støtter høringsuttalelsene som har blitt utarbeidet av Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, samt uttalelsen til Forum for Natur og Friluftsliv. Vi er også på linje med Nittedal og Groruddalens lokallag av Naturvernforbundet og støtter deres hørings svar.

Naturvernforbundet i Lillestrøm

v/Styret